

**TAPATURMA-ASIOIDEN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2014**

TEHTÄVÄT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita. Muutoksenhakulautakuntaan valitetaan vakuutuslaitoksen lakisääteisistä tapaturmavakuuttamista koskevista päätöksistä, jotka koskevat lähinnä työtapaturmia, ammattitauteja, maatalousyrittäjien työvahinkoja sekä varusmiesten sotilastapaturmia ja palvelussairauksia. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoi-keuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on riippumaton. Valtioneuvosto nimittää muutoksenhaku-
lautakunnan jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan toimikausi on 1.1.2011 –
31.12.2015.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta on säädetty tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetusta laissa (30.12.2010/1316).

**Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviä
asioita ratkaisevat ensiasteena seuraavat vakuutuslaitokset
v. 2014:**

- Folksam Vahinkovakuutus Oy
- A-vakuutus Oy
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- LähiTapiola
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Pohjola Vakuutus Oy
- Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Valtiokonttori
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag

HALLINTO

Muutoksenhakulautakunnassa hallintojaosto käsittelee hallintoon, taloushallintoon sekä esittelijöiden nimiin liittyviä asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä yksi työnantaja-, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjä ja yksi maatalousyrittäjien järjestöjä edustavien jäsenten keskuudesta nimeämä jäsen. Toimintavuonna hallintojaosto kokoontui seitsemän kertaa.

Muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää hallintojaostolle vastuuvapauden. Lisäksi täysistunnossa ratkaistaan asiat, joilla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. Täysistunto kokoontui kerran vuoden 2014 aikana.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu istunto kutsuttiin koolle kuusi kertaa toimintavuoden aikana.

VALITUSASIOIDEN KÄSITTELY

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltävien asioiden vireille kirjaamisesta sekä päätösten postittamisesta huolehtivat toimiston henkilöstö. Asioiden valmistelusta huolehtivat valmistelijat ja esittelijät. Muutoksenhakulautakunta ratkaisee asioita kolmessa jaostossa. Jaostoon kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, lääkärijäsen, lakimiesjäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä maatalousyrittäjäjärjestön ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston istunnossa esittelijän esityksestä. Muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn tai järjestää sen itse viran puolesta. Suullinen käsittely järjestetään silloin, kun muutoksenhakulautakunta pitää sitä tarpeellisena ratkaistavan asian selvittämiseksi. Toimintavuonna järjestettiin yksi suullinen käsittely. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hakea muutosta vakuutusoikeudelta. Muutoksenhakulautakunnan käsittely ja päätökset ovat asianosaisille maksuttomia.

Muutoksenhakulautakunnan jaostot kokoontuivat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta viikoittain. Jaostoilla oli v. 2014 istuntoja yhteensä 133.

JÄSENET

Muutoksenhakulautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kaksi sivutoimista varapuheenjohtajaa ja 15 varsinaista jäsentä sekä heidän 16 henkilökohtaista varamiestään. Valtioneuvosto nimittää tuomarin vastuulla toimivat jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet 2014

Puheenjohtaja

Varatuomari Jaakko Hannula, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Varapuheenjohtajat

Varatuomari Timo Havu, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Varatuomari Pauli Ståhlberg, varamiehenään varatuomari Pekka Humalto.

Lakimiesjäsenet

Oikeustieteen kandidaatti Olli Häkkinen, varamiehenään oikeustieteen kandidaatti Seija Jalkanen.

Varatuomari Hannu Ijäs, varamiehenään oikeustieteen kandidaatti Virva Walo.

Varatuomari Irene Luukkonen, varamiehenään varatuomari Katriina Alaviuhkola.

Lääkärijäsenet

LKT, dosentti, kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Ole Mikael Böstman, varamiehenään työterveyshuollon ja työlääkätieteen erikoislääkäri Kristiina Mukala.

Lääkätieteen lisensiaatti, työterveyshuollon erikoislääkäri Otso Ervasti, varamiehenään lääketieteen tohtori, työterveyshuollon erikoislääkäri Arne Laakkonen.

Dosentti, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Harri Pihlajamäki, varamiehenään kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Matti Karjalainen.

Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet

Työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Varatuomari Mikko Nyssölä, varamiehenään varatuomari Minna Etu-Seppälä.

Hallintotieteiden maisteri Vesa Rantahalvari, varajäsenenään varatuomari Katja Leppänen.

Varatuomari Markus Äimälä, varamiehenään diplomi-insinööri Rauno Toivonen.

Työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Inka Douglas, varamiehenään oikeustieteen lisensiaatti Paula Ilveskivi.

Päälakimies Timo Koskinen varamiehenään sosiaalipoliittinen asiantuntija Katja Veirto 20.2.2014 asti ja siitä alkaen työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen.

Työehtoasiantuntija Katarina Murto, varamiehenään eläke- ja työura-asioiden päällikkö Kaija Kallinen.

Maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Maire Lumiaho, varamiehenään johtaja Timo Sipilä

Asiantuntija Marja Tallavaara, varamiehenään johtaja Simo Tiainen

Lakimies Helena Ålgars 1.8.2014 asti ja siitä alkaen lakimies Mikaela Strömberg-Schalin varamiehenään järjestöagronomi Marjatta Boman.

RATKAISUTOIMINTA

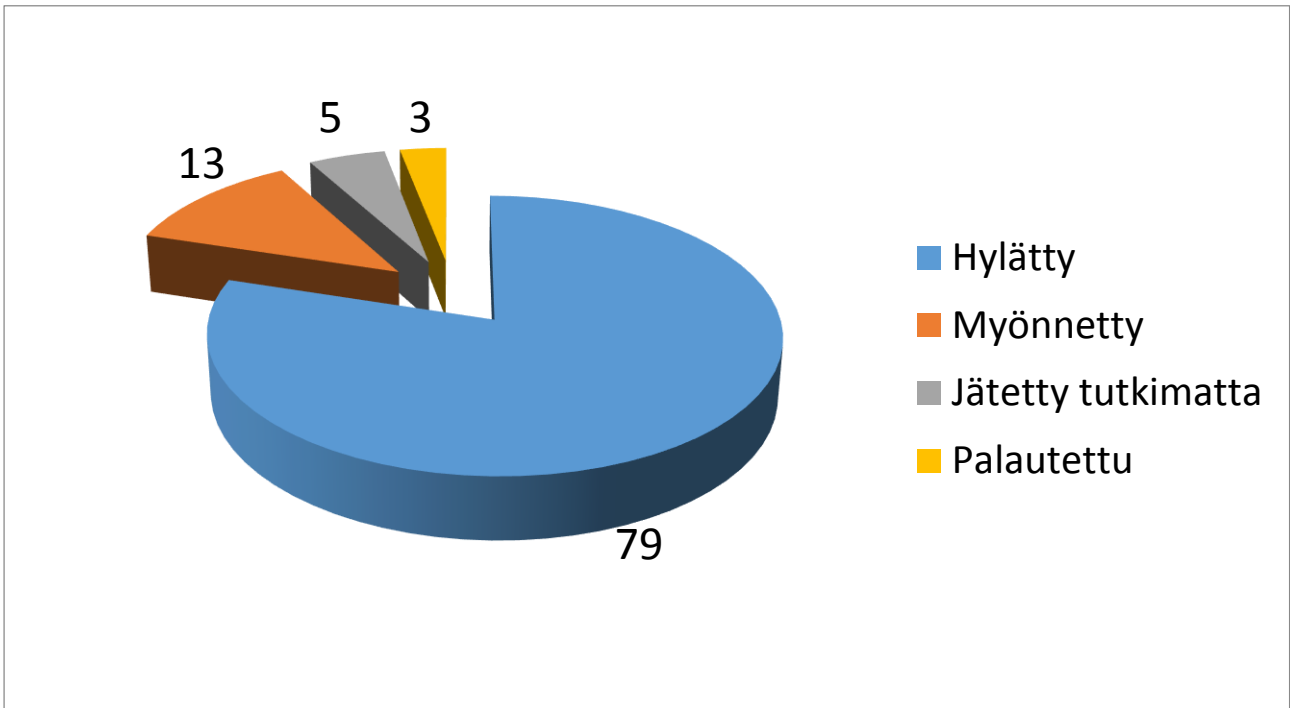
Vuonna 2014 muutoksenhakulautakuntaan saapui 5 036 asiaa. Muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 4 369 asiassa, mikä on 240 vähemmän kuin vuonna 2013. Syynä laskuun oli lähinnä eläkkeelle siirtymisten sekä vanhempainvapaiden myötä tapahtuneet henkilövaihdokset ja uusien työntekijöiden perehdytys. Seuraavalle vuodelle siirtyi 3 189 ratkaisematonta asiaa, mikä on lähes 700 asiaa enemmän kuin vuoden 2013 lopussa.

vuosi	saapunut	käsitelty	muutettu %	hylätty %	käsittelyaika pv	vireillä vuoden lopussa
2004	5 325	5 426	11	83	170	2282
2005	5 342	5 289	11	83	165	2357
2006	5 261	4 736	10	84	191	2898
2007	5 474	5 501	10	85	213	2894
2008	5 402	5 366	10	85	215	2981
2009	5 229	5 519	10	84	211	2714
2010	5 134	5 547	10	83	200	2336
2011	5 219	5 007	11	83	184	2573
2012	4 852	5 222	12	81	183	2205
2013	4 902	4 609	11	83	184	2 493
2014	5 036	4 369	13	79	219	3 189

Käsitellyt asiat jakautuivat vuonna 2014 muutoksenhakulautakunnan kolmelle jaostolle siten, että I- ja III-jaostot ratkaisivat kumpikin lähes 1 500 asiaa ja II-jaosto noin 1 300 asiaa.

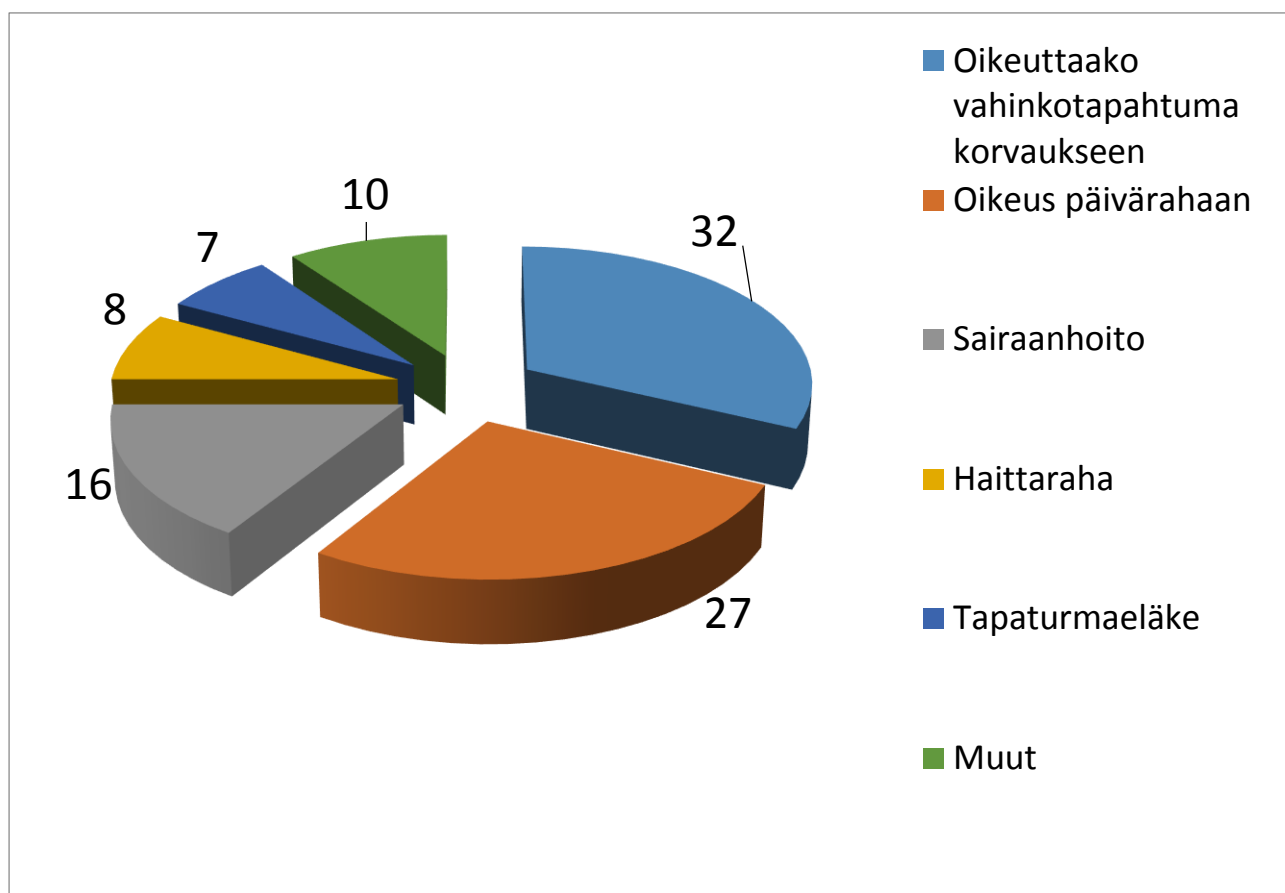
Vakuutuslaitoksen päätöstä muutettiin 13 %:ssa tapauksista ja vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi palautettiin 3 % tapauksista.

Ratkaisut v. 2014

Käsitellyistä asiaryhmistä suurimman osan muodostivat ne valitukset, jotka koskivat oikeutta korvaukseen (32 %) ja oikeutta päivärahaan (27 %). Näissä asioissa oli tyypillisesti kysymys siitä, onko vahinkotapahtumasta aiheutunut ylipäänsä korvattavaa vammaa, ja toisaalta siitä, ovatko pitkittyneet oireet syy-yhteydessä vahinkotapahtumaan.

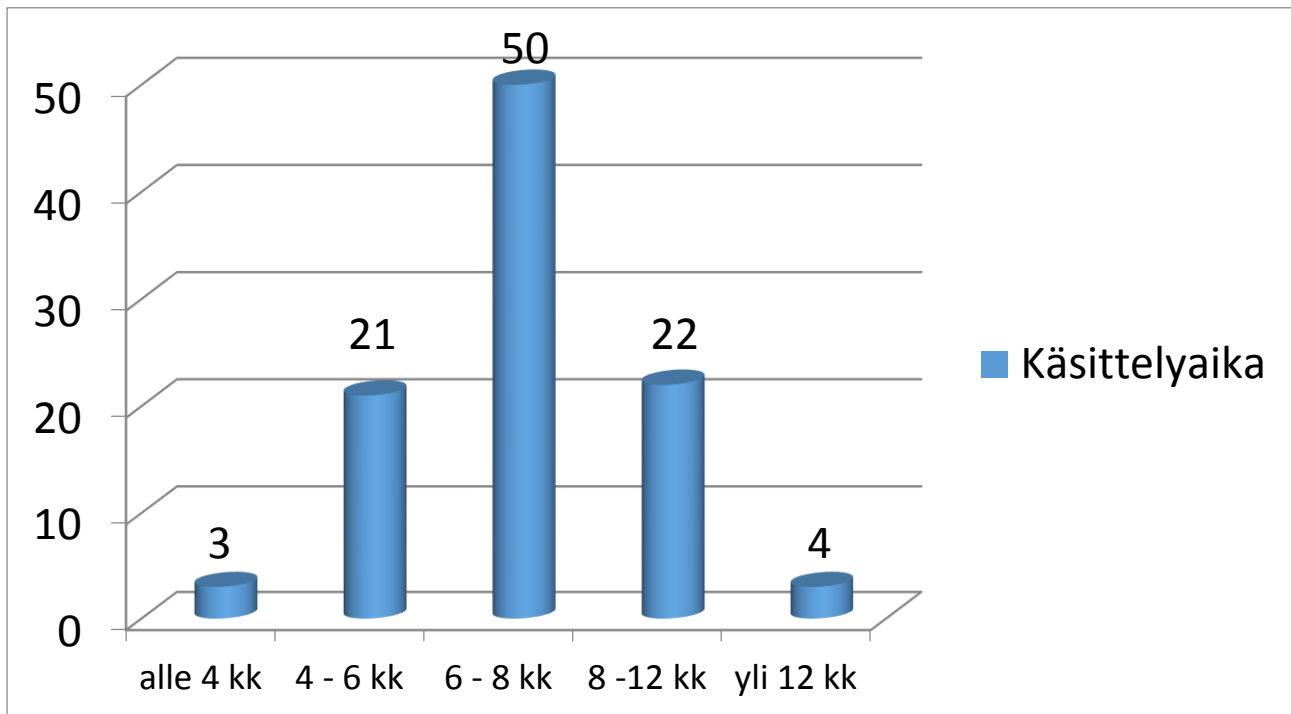
Käsitellyt asiaryhmät v. 2014

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltyjen asioiden (4 369 kpl) keskimääräinen käsittelyaika oli 219 päivää (noin 7 kuukautta). Suurin osa asioista (noin 70 %) käsiteltiin 4-8 kuukaudessa.

Käsittelyaika v. 2014

Lääketieteellisten asioiden osuus oli 85 % ja lainopillisten 15 %. Kaikista asioista tapaturmia tai työliikkeitä koskevia oli 85 % ja ammattitauteja tai palvelussairauksia koskevia 13 %. Lääketieteellisistä asioista olkapäävaivoihin liittyviä oli 23 % (861 kpl), polvivaivoihin liittyviä 17 % (644 kpl) ja selkävaivoihin liittyviä 8 % (295 kpl) eli nämä muodostivat yhteensä noin puolet lääketieteellisistä asioista. Pään alueen vammoihin liittyviä asioita, mukaan lukien aivo- ja kallovammat sekä hammas- ja silmävammat, oli 202 kpl. Homeamattitauteja koskevia asioita oli 36 kpl, asbestiammattitauteja 93 kpl ja meluvammoja 113 kpl. Ammattitautilain 4 a §:n mukaisiin jännetupentulehduksiin, olkaluun sivunastan tulehduksiin ja rannekanavaoireyhtymiin liittyviä asioita oli 68 kpl.

Ratkaistuista asioista vajaa 4 % (161 kpl) oli sellaisia, joissa valittajana oli työnantaja.

Suullisen käsittelyn pyyntöjä oli 11 kpl ja muutoksenhakulautakunnassa järjestettiin yksi suullinen käsittely. Oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyviä vaatimuksia oli 73 kpl. Perustevalituksia ratkaistiin 12 kpl. Poistohakemuksia käsiteltiin 27 kpl. Urheilijoiden tapaturmaturvaa koskevia asioita oli 10 kpl ja apurahan-saajia koskevia asioita 6 kpl. Julkisuusasioissa annettiin ratkaisu kahdessa tapauksessa.

Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valitettiin edelleen vakuutusoikeuteen noin 20 %:ssa tapauksista. Vuonna 2014 vakuutusoikeudessa ratkaistiin 1 039 muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehtyä valitus-asiaa, joissa muutosprosentti oli 12,7 (vuonna 2013 muutosprosentti oli 15).

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Säännöllisissä esittelijöiden ja valmistelijoiden palaverissa käsiteltiin vakuutusosoikeuden ja korkeimman oikeuden päätöksiä sekä päätöksiä analysoitiin erityisesti ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden kannalta. Lisäksi lautakunnassa tehtiin työprosessien kehittämistä sekä lautakunnan sisäisen viestinnän kehittämistä.

Muutoksenhakulautakunnasta on osallistunut edustaja asiantuntijana tapaturmavakuutuslainsäädännön uudistamistyöryhmään (TAU). Lisäksi muutoksenhakulautakunnan edustajat osallistuivat vakuutusosoikeuden sekä muiden muutoksenhakulautakuntien (opintotuen muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta) yhteisiin kokoontumisiin.

TIEDOTTAMINEN

Muutoksenhakulautakunnan kotisivuilla www.tapaturmalautakunta.fi kerrotaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta, annetaan ohjeita muutoksenhakijoille ja tietoa tapaturmavakuutuksesta. Internet-sivujen kautta voi antaa palautetta koskien muutoksenhakulautakunnan toimintaa ja palveluja sekä www-sivuja. Kotisivuilla olevista tiedoista suurin osa on käännetty myös ruotsiksi ja englanniksi. Sivuilta löytyy muutoksenhakulautakunnan oikeustapausrekisteri, johon on viety muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja vuodesta 2003 lähtien. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja selostetaan myös Tapaturmavakuutus –lehdessä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta julkaisee vuosittain toimintakertomuksen.

KUSTANNUKSET

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutusmaksutoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta.

Toteutuneet kokonaiskustannukset vuonna 2014 olivat 3 245 744 €. Suurin kuluerä (2 434 816 €) oli henkilöstökulut.

Kustannukset ratkaistua asiaa kohden v. 2014 olivat 743 € (v. 2013 kustannus 652 €).

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön liittyviä vaihdoksia tapahtui runsaasti vuoden 2014 aikana. Uusia valmistelijoita palkattiin kolme ja yksi valmistelija palasi töihin opintovapaalta. Esittelijöitä palkattiin neljä.

Eläkkeelle vuoden aikana jäi yksi esittelijä. Lautakunnan palveluksesta erosi vuoden aikana kaksi esittelijää virkavapauden jälkeen. Yhden esittelijän määräaikainen työsuhde päättyi vuoden 2014 loppuun. Äitiysvapaalle jäi kolme esittelijää. Toimistosta oli kolme henkilöä vuorotteluvapaalla.

Tiedot vuoden lopun tilanteessa	2014	2013
henkilöstö	38	36
henkilötyövuodet	35,4	33,5
keski-ikä	44,9	47,5
alle /yli 45-vuotiaat	19/19	15/21
vakinaiset / määräaikaiset	32 / 6	34 / 2
kokoaikaiset / osa-aikaiset	32 / 6	26 / 10
sairauspoissaolot pv / htv	8,5	10,9

Lautakunnassa pilotoitiin vuoden 2014 aikana kolmea eri työmallia: toimistotyömalli sekä suppea ja laaja etätyömalli. Mallit olivat käytössä valmistelijoilla ja esittelijöillä. Vuoden 2014 loppuun mennessä 25 valmistelijasta ja esittelijästä 15 oli valinnut joko suppean ja laajan etätyömallin. Työmalleihin liittyen henkilöstölle järjestettiin kysely mallien jatkosta.

Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Lääkärikeskus Aavan kanssa, jonka kanssa on yhteyshenkilöiden kanssa sovitut tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma käydään läpi tapaamisissa ja sitä päivitetään tarpeen mukaan muulloinkin. Lautakunnassa käytössä olevaa VATU-mallia päivitettiin syksyllä 2014. Henkilökunnalla on käytössään liikuntarahaa työkyvyn ylläpitämiseksi. Virkistys-toimikunta järjesti vuoden aikana arvontoja, leffaillan, virkistysmatkan Fiskarssiin, lautapeli-illan sekä pikkujoulut.

Muutoksenhakulautakunnassa toimii työsuojelutoimikunta, jonka toimikausi alkoi vuoden 2014 alussa ja toimikausi jatkuu vuoden 2015 loppuun. Lautakunnan kulunvalvontaa parannettiin ja lautakunnassa otettiin käyttöön myös työajan seuranta vuoden 2014 keväällä. Henkilöstölle yhdeksi työvälineeksi otettiin käyttöön Lync, jolla parannettiin mm. etätyötä tekevien osallistumista palaveriinkin.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan henkilöstö 31.12.2014

Puheenjohtaja	Jaakko Hannula
Toimistopäällikkö	Heta Ojanperä
Esittelijät	Saija Aaltonen (äitiysvapaalla) Markus Alopaeus Petteri Immonen (johtava esittelijä) Tiina Karpakka Erno Kavander Tuija Lehtimäki Lauri Lepola Markus Leppäkoski Kati Moilanen Anja Pekkarinen Eija Piirilä Katja Pyykönen Riikka Rahkola Taina Rantanen Hanna Saloranta (äitiysvapaalla) Sinikka Sarivaara Päivi Suominen Pia Wistrand-Alvesalo (äitiysvapaalla)
Valmistelijat	Mari Eklund Riitta Heinälä (johtava valmistelija) Ilona Helin Mari Karvinen Karita Kavonius Laura Koivula Nina Lindroos Saara Luoma Jaakko Malin Pirkko Mustonen Anne Puukari Kari Salomaa Marjo Syrjä Sanne Wickström
Toimistohenkilökunta	Raija Alatalo Pinja Hedman Anne Kosonen Sirpa Kuparinen Paula Laakso Nina Lundell Aila Parviainen

KOULUTUS

Muutoksenhakulautakunnasta osallistuttiin vuonna 2014 useisiin Finvan järjestämiin koulutuksiin. Lisäksi lautakunnassa järjestettiin useita sisäisiä koulutustilaisuuksia, esim. työliikekipeytymisestä ja astmasta. Lautakunnassa pidettiin työergonomiaan liittyvä koulutus, jossa käsiteltiin myös etätyöskentelyä. Muutoksenhakulautakunnasta osallistuttiin Keski-Euroopan tuomioistuimiin suuntautuneeseen opintomatkaan.

Eri henkilöstöryhmien kanssa on edelleen käyty läpi työprosesseja ja kehitetty uusien työntekijöiden perehdytystä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan johtava esittelijä on osallistunut Finanssi- ja vakuutus- koulutuksen (Finva) järjestämään koulutukseen luennoitsijana.

Muutoksenhakulautakunta selostaa tapauksia neljä kertaa vuodessa ilmestyvään Tapaturmavakuutus –lehteen muutoksenhakulautakunnassa käsitellyistä valitusasioista.